

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve!
 Egész évre... 12 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben hátszó kordva!
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva!
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és
 évi utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kérésre visszafizet
 vagy megőrségre nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Helyes név: óra 8 fillér.

NAGYVÁRAD, február 10

Zsoltárok és egyébek.

A Sas-szállodának ó-szövetségi alapa
 helyezett eladási ügye meglepő dolgot
 hozott felszínre. Egyik lap vezércikkben
 foglalkozik a Keresztények sirjatok-ka-
 l s azt a csodás felledezést teszi, hogy
 már a zsoltárok között (melyeket tudva-
 levőleg Dávid király irt 1500 évvel Krisz-
 tus előtt) előfordul az a passzus, hogy
 keresztények, sirjatok!

Ez az alaposság magyarázza meg azt
 a vakmerőséget, hogy a Fekete Sas min-
 den olcsó áron eladók több oldalról is
 bennünket akarnak felekezeti gyűlölettel
 meggyanusítani. A zsoltárok alapos ismer-
 tetéből következtetve azt sejtjük, hogy ez
 a gyanúsítgatás még sem vakmerő fog-
 jatok meg! — kiáltás, csak éppen vastag
 tudatlanság, a melylyel az illetők nem
 restellnek nyilvánosság elé lépni.

Érdeme szerint nem is foglalkozunk
 vele sokat.

Nem azt találtuk mi a zsidóság és a
 szabadkőművesség erőszakoskodásának,
 hogy a Sas és a Zöldfát két, különben
 általunk tisztelt izraelita ügyvéd vette
 meg. Nem. Hanem igenis minden elfogu-
 llatlan embert megdöbbsentett az a féke-
 vesztett preponderancia, a melylyel min-
 den okos ember véleményét lehurrogták
 s a verseny lehetőségét kizárták az el-
 adás forszírozói.

Kétségtelen tény, hogy a két szállo-
 dát el kell adni, mert városi kezelésben

semmire sem megyünk velük. A tanács-
 csekély kivétellel az eladás után sóvár-
 goit — ez is beismerés, mennyit értenek
 a házi kezeléshez.

Kétségtelen tény, hogy a városnak
 mentül többet kell kapnia a két telekért.
 Mennyit? Azt nem lehet másként meg-
 szabni, mint csak a szabad verseny
 útján

Kétségtelen tény, hogy az ominózus
 közgyűlésen csak egy ajánlat versenyzett
 önmagával. Sikerült is 2 és fél óra alatt
 hatvanezer korona előnyt szerezni önmaga
 felett. Arról volt szó, hogy 30 nap alatt
 még jobb ajánlat jöhet, a mely még
 azonfelül a Sas tulajdonjogát is vissza-
 adja a városnak ötven év múlva. Vélet-
 lenül ezt az ajánlatot keresztény ember
 tette. Nem kért kedvezést, csak 30 na-
 pot. A két addigi ajánlattevő kényelmesen
 előkészíthette a maga ajánlatát. A szabad
 verseny tisztességi előfeltétele, hogy az a
 keresztény ember is előkészíthesse és
 bemutathassa a maga ajánlatát. Győzzön
 a jobb.

Ezt nem engedte meg Nagyvárad
 város közgyűlésének alkalmi többsége.

És akkor előáll egy zsidó vallásu
 városatya s gögös elbizakodottságban oda-
 vágja:

— No most keresztények sirjatok!

Ez az elszólás adta meg a helyes
 világitást az egész szavazásnak. Laptár-
 sunk antiszemizmusról kesereg? Talán
 hálás örömmel vegyük tudomásul a gu-
 nyos, lenéző megjegyzést? Ha antisze-
 mita érzések fakadtak a közgyűlés erő-

szakolt határozata nyomán, azt tessék
 megköszönni az elszólást elkövetett vá-
 rosatyának. Máskor ne legyen olyan
 őszinte.

A közönség azonban hálás lehet az
 őszinteségért. Megtudtuk, mi volt a kéz-
 zel-lábbal való szavazás célja: megaka-
 dályozni, hogy az eladásra került városi
 épületek közül most egyetlen egy is ke-
 resztény kézre kerüljön.

Ezzel szemben sem a mosakodó, sem
 a moskolódó tagadás és ráfogás nem ér
 semmit. A közgyűlési termet terrorizál-
 hajják; de a polgárság egyenes, független
 meggyőződését el nem nyomhatják, sem
 a tüzzel való fenyegetéssel, sem éretlen
 viccelődéssel.

Még egyet. Szeresd felebarátodat, ezt
 ajánlják nekünk s ugyanakkor éppen
 katolikus példával igazolják, hogy ezt a
 mi részünkről megtartjuk. Köszönjük.
 Viszont nem feledjük, hogy ezt Krisztus
 Urunk hirdette első sorban a zsidóknak,
 a kik őt megfeszítették érte s a kiknek
 egyik utóda egy kis szálloda-üzlet utáni
 örömeinek is azzal ad kifejezést, hogy
 keresztények, sirjatok.

Dr. K. A.

A hadügyi költségek.

Bécsből az a meglepő, kalandos színezetű
 hír érkezik, hogy osztrák és magyar kormány
 megegyezett abban, hogy a fölmerült hadügyi
 költségeket folyósítják. A delegációk, tudva-
 levőleg megszavazták ezeket a költség-többlete-
 ket, amelyek négyszáz millióra rugnak. A de-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Misztikus szerelem.

Irta: Várady István.

(Csinosan berendezett szalon. A pálma alatti
 pamlagon egy dús haju ünnepelelt leány ül. Tekin-
 tetét az alakban levő ibolyákon pihenteti mintha
 orvvel akarná elfojtani azt a gyöngéd pirt, melyet előbb
 mondott szavai festettek arczára. A neve Helén.
 Életkora 26 év. Lábainál diványpárnán ül egy 23
 éves szőke ifju Béla. Fejét a lány ölébe hajlja s
 beszél meghatottan)

— Köszönöm az imént elejtett szavai-
 oly régen vártam reájok. Ezek a szavak két-
 ségtelen bizonyítékai szerelmének s kiegészítői
 egy régibb mondásának: »ha egyszer meghá-
 zásodna, megsiratnám.«

Csodálatos! Az első pillanat óta, amelyben
 rokonszenvet éreztem iránta, — élt bennem a
 hit, hogy eljön az idő, amikor szeretni fog.
 Hogy ez a hit honnan vet gyökeret bennem,
 azt nem tudom magamnak megmagyarázni.

Helén: Az imént mondta, hogy szavaim
 összefüggésben vannak egy előbbi kijelenté-
 semmel. És mégis — egyszer csak meg kell
 házasodnia. Akkor majd — ami édes emlékei-
 ket elfogja felejteni, s ha visszagondol majd
 egykori szerelmére, sajnálni fogja azt a sok
 időt, amit reám pazarolt, s amit — akkori gon-
 dolkozása szerint, — hasznosabban is tudott
 volna értékesíteni. Egy ifjúkori láznak, egy
 hosszabb lélekzetű fellobbanásnak fogja tekin-
 teni az egészet.

Béla: Igaznak kellene vennem e kijelenté-
 seit amiket ugyan maga sem vesz egészen kom-
 olyan, — ha nem ismerném önmagam. De
 így? — Sorsom meg van pecsételve. A jelen
 boldogsága fájdalmat kelt lelkemben, mert nem
 látok semmit sem, ami a jövőben boldogítani
 tudna.

Helén: Es az a tudat, hogy szeretem, hogy
 szeretni fogom mindig, nem fogja boldogítani?

Béla: (Keserű mosolylyal.) De igen...
 Hanem mégis!... Képzeld csak el: — így
 élni le egy egész életet. Vágyini egymás köze-

leben lehetni, gondolni szüntelenül egymásra s
 tudni, hogy nincs egy biztos révpartunk, amely-
 ben valaha kiköthetnénk. (Lelekesülve.) Hiszen
 ha mindennel, ami minket ide köt, szakítani
 tudnánk, ha mindketten leküzdöznék azt, amit
 érezünk, de soha ki nem mondunk azt mon-
 danám: jöjjön velem, elmegyünk messze, mesz-
 sze, ahol nem ismernek minket, ahol csendesen
 élve egymást boldogítani fogjuk. Ugy-e el-
 jönne? . . . Igen velem jönnél . . . Milyen szép
 is volna az! . . .

. . . Én dolgoznék sokat, nagyon sokat,
 s amikor a munkától elfáradva bágyadtan haj-
 tanám le fejem nyugalomra, ott ülne a fejem-
 nél, simogatná homlokomat; addig-addig simit-
 gatná —

Helén: (Fölé hajolva) — amig szép csen-
 desen elaludna. Akkor aztán oda hajtánám le
 fejemet feje mellé, arcaink egymáshoz simul-
 nának s pihennék én is. De amikor megérez-
 ném, hogy megmozdult; fölemelném fejem, les-
 ném minden gondolatát, teljesíteném minden
 vágyát, minden óhaját.

LEBOVITS és WEISZ angol divat férfiszabó cég

szives tudomására adja nagybecsült vevői-
 nek és a nagyérlemű közönségnek, hogy az
 őszi idényre a legújabb és legdivatosabb
 angol, skót és Homespon, valamint angol
 double mellénykülönlegességgel megér-
 kedik, a mely raktár dús választékban a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll. Előnyös ruhabérlő-táblázattal a cég szívesen szolgál, a legjobb kiszolgálásról pedig a cég eddigi jó hírneve is kezeskedik. — A m. t. vevőink és a t. közönség további pártfogását tisztelettel kéri

Lebovits és Weisz angol divat férfiszabó cég NAGYVÁRAD, Fő-utca, zárda-épület. — Városi és vidéki telefon sz. 151.

legáció határozatainak jóváhagyásához azonban az országgyűlés beleegyezése szükséges; de mert a magyar országgyűlés két év óta nem funkcionál, a négyszáz milliót nem folyósíthatták. Most a két kormány elhatározta, hogy nem törődik a magyar országgyűléssel és folyósítani fogja a milliókat a közös hadügyminiszteriumnak és pedig havonként. Az új gyorsított ágyak fabrikálását már munkába is vették. Ugyisint a tengerészet osztályánál hozzáfogtak az öt torpedó-uszó és tizenhárom torpedónaszád készítéséhez. Mindezeket a munkákat még ebben az esztendőben befejezik.

A hír politikai körökben érthető izgatottságot kelt annyival is inkább, miután manap a legképtelebb fordulat sem látszik lehetetlennek.

Szerbia békül.

Belgrádból jelentik, hogy a szerb kormány elkészítette a válaszcikkjét, de csak akkor küldi el, ha feleletet kap Magyarország-Ausztriától a határozatra vonatkozó tiltakozásra. A meg egyezés útja egyengetve van és hamarosan létre fog jönni.

A politikai válság.

A kormány törököt fogott az abszolutizmusban, amely végre talán mégis elviszi. Eleinte szörnyen fenyegetőzött vele, de a nemzetnek eszéágában sem volt megijedni. Fölösztatja az országgyűlést? No, csak oszlassa. Nem irat ki új választást? Hát irasson. Keresztül erőszakolja a szerződéseket? Ám tegye. Fogdmegeket ültet a vármegyék nyakára? Próbálja meg, ha a debreczeni esetből nem tanult. Aztán, erőszakkal ujoncozogat, adót szedet? Hát hiszen mindezeket könnyű elmondani, megiratni, de nehéz, sőt a mai viszonyok közt abszurdum kivinni.

Jól érzi ma már a kormány is, hogy sötétan haragjától nem ijed meg senki. Fordít hát egyet a katonaköponyegén s mint az egyszeri

Házelnök annak idején, *fehér kendőt* lobogtat. Nagylelkűen békére hívogatja az ellenzék, s mint a német félhivatalos alább olvasható sugsalmazott sorai is mutatják, — Hohól Lári-fári, ahogy a miniszterelnök kaszárnyastilusa mondja. Ki, amit főzött, egye is meg. Az ügynököknek abszolutizmus az ideája, hát csak valósítsák is meg nyiltan, *ha tudják*. Ám, ha sem alkotmányosan, sem abszolutizmussal nem tudnak kormányozni, akkor mit állják útját a nemzeti jogok érvényesülésének?

Fejérváry különben, mint ismeretes, megint Bécsben volt. Csaknem két órás audienciát kapott, de nem végzett semmit. *Döntés nem történt*. Egy nagy bécsi lap azonban azt mondja hogy legközelebb várható. *A gazdasági kérdést* ugyanis a szerződések erőszakos életbeléptetésével megoldják s ezzel valahogy eliminálják a válság anyagából.

Igy aztán már csak a *katonai kérdés* marad vissza. A művelet azontul aztán persze csak egy ismeretlennel fog folyni. Ami jelentékenyen megkönnyebítené a helyzetet a kormányra nézve.

A külügyminiszter lapja a kabinet rekonstrukcióját kombinálgatja. Ezzel a rekonstrukcióval kapcsolatos *Popovics* államtitkár kiválása s nyugdíjazása is, amelyről egyik esti lap elég pikáns előzményekkel szolgál. Fides paenes anctorem.

Ami pedig a *Házfölösztatást* illeti, azzal bizony, mint a föntebbiekből következtethető, ugyancsak alábbhagyott a kabinet. A fölösztatásról még szó van ugyan, de most már csakis *új választások kiírásával*. Erre nézve Fejérvárynak két terve van állítólag. Egyik, hogy programot alkotó átmeneti kabinet intézze a választásokat, a másik az *általános választói jog* előtérbe tolása.

Tisza egyébként akcióra készül a fölösztatás ellen, amelynek hive a régi szabadelvű pártot egészen konsternálja.

A koalíció még a hó folyamán megkezdte tiltakozó népgyűléseit országszerte.

Fővárosi telefon tudósításunk a részleteket a következőkben adja.

Fejérváry Bécsben.

A M. T. I. tegnapi kelettel a következőket jelentette az ügyvivő miniszterelnök audienciájáról:

Ő Felsége délelőtt tíz órakor külön kihallgatáson fogadta Fejérváry Géza báró miniszterelnököt.

Fejérváry báró két óra hosszat volt audiencián.

A Bud. Tud. a kihallgatásról ezt a jelentést adja: Fejérváry Géza báró miniszterelnököt a király déli 10 órakor kihallgatáson fogadta, amely csaknem tizenkét óráig tartott. A kihallgatás után a miniszterelnök elutazása iránt intézkedett.

Bécsből jelentik: Fejérváry délelőtt 10—12-ig volt a királynál kihallgatáson, mikor eltávozott kijelentette az újságíróknak, hogy nincs semmi közölni valója. Ebből azt következtetik, hogy *döntés nem történt*, annál inkább, mert Fejérvári délután 5 órakor visszautazott Budapestre.

Szírénhangok.

A kormány Zsákutczába jutott az abszolutizmussal. Nem tud belőle szabadulni. Most békehurokat penget. A német félhivatalos például ezeket írja többek közt:

A kormánynak a törvény által nyújtott eszközök a passzív rezisztencia leküzdésére nem elégségesek s így semmi sem valószínűbb, minthogy az uralkodótól a további rendszabályokra kér felhatalmazást. — A Fejérváry-kabinet magatartása mindig kérdéssé teszi, hogy elhatározza-e a törvényesség kereteinek túllépésére s rend helyreállítása eszközeinek megválasztásában korlátoztatja-e magát a törvényektől. Mindenesetre jó lesz a végső lehetőségekkel is számolni. Az ilyen végzetes szükségesség bekövetkezésének elhárítása pedig még mindig az egyesült ellenzék kezében van. Most hiábavaló dolog afelett vitázni, a kormány okozta-e

Béla: Nem úgy édes Helén. Én megelégném. Én hamarabb fölédre nék. Fölkelnék, lábujhegyen íróasztalomhoz mennék, — egy tekintetet magára, egy tekintetet a papírra vetve rónám — . . . rónám a sorokat, hogy . . . hogy biztosítsam azt a kényelmet.

Ne beszéljen kényelemtől. Hiszen jól tudja eddig is dolgoztam s mennyivel szivesebben dolgoznék mostan, ha — különben beszéljünk egyébről. Édes Béla mi mindketten megfélekedtünk arról, hogy a mi képzelet világunk e világgal nem azonos.

Béla: Igaza van. Ez a világ nem ami világunk.

(Hosszas csend állott be. Helén fölállott, fölgujtotta a villanyt. Béla melléje ült s tenyérébe temette bánatos arcját.)

Helén: Én igazán nem tudom, hogy vagyok Magával. Szeretem, megigézve, fogva tart. Jóságát többre becsülöm mindennél, — bár sokszor visszaélek vele, — és mégis: néha — kétekedem szerelmében. Bár tudom, hogy szívével három év óta mellettem van, tündööm: — vajjon nekem élt-e lelkével, testével, gondolataival? — Vajjon léha vágyak nem viharzottak át

a lelkén? — Vajjon letoglaltam-e egész egyéniségét azóta, mióta kimondta e szót: szeretem? — Vajjon nem osztotta-e meg lelkét közbe másokkal is, a kiket maga sem tartott érdemesnek ideális szerelemre, s a kik mégis kisebb-nagyobb emléket hagytak volna abban? — Akkor volna ami szerelmünk az eszményiség magaslatán, ha e tündödéseknek nem volna semmi alapja.

Béla: Igazán nem tudom miért dobta szönyegre e kérdéseket. Ha olyan jól ismeri a férfiakat, ha tudja róluk azt, hogy nagyobbára egy viharos ifjúkor alkonyán szánják rá magukat a nősülésre, amelyben nem egyszer csak mendedéket keresnek, — s hogy bár szívök szent érzelmeivel esküsznek örök hűséget egy fiatal, liliumtehér leánynak s a mellett mégis sarat keresnek föl, mondom: ha mindezeket tudja, nemes lelkének meg kell éreznie azt is, ami engem illet. Én védelmezem önmagamot lelkem bálványával szemben? — Sohal Hiszen tudom, ha mások volnának a támadók, Maga Édesem a legelső volna, aki védelmemre sietne oly szent meggyőződéssel, aminovel én sietek a Maga védelmezésére önön vádjaimmal szemben.

Helén: — Hogyan?

Béla: Azt hiszi, én nem tündöttem? Hasudnám, ha tagadnám s e hazugsággal vétkezni önmagunk iránt. Amikor tudom azt, hogy mindig szerették, egyik komolyan, a másik kevésbé, a harmadik szokásból . . . nem fordult-e meg az én agyamban is az a gondolat, hogy ajkait előttem más is érintette? — Hiszen Édesem Maga is szeretett, s ennek a szeretetnek emlékei még ma is föl-föl ujulnak lelkében.

S én mégis hiszem állítását. Hiszem, hogy az első torró csókja az enyém volt. Ma általában nem hisznek ilyen dolgokban, — úgy gondolom elég jogosan, — s midőn én a hívő álláspontjára helyezkedem önként értetődik, hogy tündöéseit önmagának kell megczáfolnia. Kell ez édes Helén, hiszen magának egy *egész* lérfü kell, multjával, jelenével, jövőjével együtt!

Helén: (Ismétli magában.) Egy egész lérfü . . . multjával, . . . jelenével, jövőjével együtt! Ennek a hitemnek, ennek a meggyőződésemnek élttem eddig. De most félek, félek, hogy egyszer —

Béla: — Kérem ne folytassa tovább. Ez az őszinteségnek tulzott foka. Miért folytatná?

Reggelizés előtt fél pohár

SCHMIDTHAUER-féle radio actív Használata valódi áldás gyomorbaajosoknak

és székszorulásban szenvedőknek.

Csodálatos gyogyerejét az igmándi víz radium tartalmának köszöni, amely tudományos alapon egyedül ezen forrásban lett felfedezve, miertis bevásárlásnál őszese, nem tévesztendő a közönséges keserűvizekkel. — Főszétküld és a forrástulajdonos: Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél, Komáromban. Kapható Nagyváradon, minden jobb gyógyszerár és fűszerüzletben, kis üveg 30 f., nagy üveg 50 f. Az egyedüli természetes keserűvíz, amely kisüvegben is kapható.

Igmándi

keserűvíz

az elrontott gyomorral

2—3 óra alatt

teljesen rendbehozta.

nemzeti ellenállást, hogy a király szakította-e el a tárgyalások fonalát vagy a koalíció, az azonban mindenesetre igaz, hogy a király még soha ki nem jelentette, hogy a további tárgyalásokra nem hajlandó és így a koronához vezető ut még mindig nyitva van. Mielőtt azonban a koalíció erre lép, meg kell gondolnia, hogy csak az elérhető politikája boldogíthat és a király törvényesen elismert jogait respektálnia kell. Kossuth legutóbbi fellépése arra vall, hogy akarja a megegyezést és ez a jó akarat gyorsan meghozhatja a kívánt jó fordulatot.

Vörös tárgyalásai.

Vörös László kereskedelmi miniszter nem utazott haza Fejérváryval, hanem Bécsbe maradt. Délelőtt Gautschnál járt, délután Goluchovskinál. Mindkét helyen hosszabb tárgyalásokat folytatott. Allitóltag a kereskedelmi szerződések ügyében.

A döntés.

A N. Fr. Pr. írja, hogy a döntés legközelebb várható. A kormány a szerződéseket saját felelősségére ratifikálja. Elrendeli a szerződések életbeléptetését, valamint a vámtarifa vámtételeinek alkalmazását. Ezzel a gazdasági kérdés rendeződik 1917-ig s a válság anyagából kikapcsolódik. Ilyenformán csak a katonai kérdés megoldása okozna gondot.

A Freudenblatt budapesti értesülés alapján a döntést a kabinet rekonstrukciójától várja Kombinációja szerint Lukács György helyén a kultusztárczát Rosner Ervin báró fiúmei kormányzó, Kristóffy belügyministerségét Sélly Sándor vállalná, Matlekovics Sándor pedig a pénzügyministerséget.

A Házfölösztetés.

A Házfölösztetés kérdésében a kormánynak, mint hírlik, két terve van. Egyik az, hogy átadná helyét egy minden pártoktól független átmeneti kormánynak, amely aztán újabb békekisérleteket indítana meg. Ez a kormány aztán olyan programot alkotna, amely összhangzó volna a király fölfogásával is, de a nemzet óhaj-

tásával is egyttal. Ezen az alapon menne azután bele az új választásokba.

Ha ez a terv meghiúsulna, akkor a mai kormány óriási agitációt indít meg az általános választói jog érdekében s ennek jegyében írná ki az új választásokat. Ez a második terv számít arra, hogy Ausztriában a 14-ik szakaszsal életbe léptetik az általános választói jogot.

Arról ma már szó sem esik, hogy a fölösztetés után új választás nem lesz.

Tisza hír szerint akciót indít a fölösztetés ellen, bármilyen alakban történjék is. Egyesek szerint már Bécsben is járt, mások szerint most fog fölmenni a parlament fölösztetésének megakadályozására. Tudni vélik, hogy Kossuthnál is járt ebben az ügyben, míg mások azt mondják, hogy Lukács Lászlót küldötte üzenettel Kossuthoz.

A szabadelpártban nagy a pánik a fölösztetés hírére. Biztosra veszik, hogy ez esetben hirmondójuk sem marad.

A vezérbizottság.

A szövetkezett ellenzék vezérbizottsága tegnapi tanácskozásán folytatta a nemzeti ellenállás szervezésének előkészítését. Február 25-én megkezdik a koalíciós népgyűléseket ország-szerte.

Popovics lemondása.

Az a körülmény, hogy Matlekovics személyében új embert emlegetnek pénzügyminiszternek. összefüggésben van Popovics államtitkár lemondásával.

Ennek a küszöbön álló nyugdíjazásnak története van. Egyik estilap szerint ugyanis az örökös pénzsűkében levő kormány elhatározta, hogy a dohánymonopóliumot bérbeadja Fejérváry tervét legelőször Popovicscsal közzölte, aki azonban nem helyeselte, miután az államra veszteséggel jár. A miniszterelnök nem tudta kapacitálni az államtitkárt, aki ebből kiindulva most nyugdíjazását kéri. A kormány

azonban, mint hírlik, mégis kiadja a monopóliumot bérbe csetei Herzog Péter bárónak s évi bérkép sok millió forintot kap. A szerződés aláírása már csak igen rövid idő kérdése. Aláírásakor 5 évi bért előre lefizet a bérlő. Így írja mindezt egy esti lap.

Zichy Aladár gróf.

Zichy Aladár gróf az országgyűlési néppárt elnöke tegnap délelőtt fölkereste Kossuth Ferenczet, akivel hosszasan tanácskozott.

Szell akciója.

Szell Kálmán hír szerint beszámolót tart Szentgotthárdon, amikor egyttal új kibontakozási akciót indít meg.

A horvát elnapolás.

A horvát országgyűlést tegnap napolták el őszig. A királyi kéziratot eleinte nem tudták fölolvadni. Az ülést föl kellett függeszteni. Csak azután volt lehetséges a fölolvadás. Így is csak nagy nehezen. Hát így járják le tekintélyt Fejérváryék horvát szövetségesei az elnapolással.

NAPROL-NAPRA.

A népmissiók.

Innen-onnan vége lesz a farsangnak, küszöbön a nagybőjt, a magabaszállás és lelki megújulás ideje. Tagadhatatlan, mert egészen természetes, hogy a katolikus társadalmi élet sokkal produktívabb adventben s a nagybőjt folyamán, mint például farsangban. Az utóbbival már csak úgy van az ember, hogy napjaiban sokkal inkább hajlandó a dolgok könnyebb végét keresni, mint az imént megjelölt bőjti időszakban. Bőjt küszöbén állván tehát, ideje, hogy megállapítsa munkaprogramját a lelkipásztor a templom s úgy ő, mint a többi katolikus társadalmi vezérember a bőjti tevékenység programját a vallásos közélet, a keresztény megújulás küzdőtere számára. Lesz még alkalmunk ehhez a bőjti programhoz talán egy, talán több alkalommal egy-két igénytelen észrevételt fűzni. Ma kivesszük a nagybőjti munkakör legkardinálisabb, egyttal legszebb pontját a hitélet terén — a népmissiók ügyét. Ezuttal a kizárólag velük kívánunk foglalkozni.

Tagadhatatlanul merész dolog világi embernek a missiók ügyéről írni. Magunk is — félve szólamlunk meg s oldott sarokkal közelünk a témához. Ugy érezzük azonban, hogy mindenképpen jóakaratu munkát végzünk vállalkozásunkkal. És hát, a jóindulatot hasonlóval szokás viszonzni. Még pedig, ezt a jóindulatot joggal kérhetjük, várhatjuk, remélhetjük a világi katolikus intelligenciától is, amelynek nem kevésbé hasznos, tanulságos, szükséges — főként falun — a missiók ügyét a maga és a nép lelki épülése, emelkedése céljából elősegíteni, pártfogolni.

Hogy egy-egy falu életét mennyire átalakítja a missió, csak az nem tudja, aki még nem látta. Ha jó volt a falu népe, még jobb lesz, megerősödik a keresztény öntudat, a kö-

Hiszen én lelkemben úgy is sokszor átéltem azt.

Helén: Azt a férfit, akit kerestem, úgy sem találom meg soha. Szerettem, csalódtam... A lelkem vesztett poézisából, s a mi ma él belőle, az mind Maga körül összpontosul... Ha azt is elveszteném, elvesztenék mindent...

Béla: (Hevesen átkarolja) Ne féljen édes egyetlenem. Nem fogja elveszíteni soha. Ha mindent elvesztenék, ha mindentől megfosztának, egyet nem vehetnének el tőlem — szerelmemet!

(Fejét a leány vállára hajtja s kis idő múlva réveteg tekintettel folytatja)

Lásza, ez a mi helyzetünk megfelel Édesem a teoriájának. Szeretni... szeretni forrón... odaadón s egymáséi nem lenni soha! Csak lélekben élni egymásnak, mert a házasság apró-cseprő bajai mindennap lerombolnak egy téglát a szerelem impozáns épületéből... Olyan szép ez az elmélet, s olyan igaz... En egy természetfölötti dolognak tekintem a mi szerelmünket!

(Kis szünet, majd mosolyogva folytatja.)

Mi eltaláljuk egymás gondolatát. (Elhallgat. Helén odahajol s egy lehellestzerű csókot nyom ajkaira.)

— Ugy-e, most ez volt a gondolata? A többi, amit úgy is elhallgatna, én merészen elmondok. Analyzálja érzelmeinket, az enyémet különösen, egy lehajló ifjuság melanchonikus érzelmeit... és látja, hogy ezek nem vidámak, bár szenvedélyesek, nem teremnek feslő bimbót, hiszen az imént mondta, hogy nincs egy révpárt, ahol kiköthetnénk. S ez fájdalommal tölti el lelkét...

(Az óra hatot ütött. Béla föláll, miközben rejtve két könnyecseppet töröl ki szeméből.)

Béla: A kötelesség hi, mikor láthatom?

Helén: Nem tudom. Talán egy... talán két hónap múlva...

Egy hosszú, forró csók után az ajtó becsukódott.

Künt az utcán a sűrű ködben a villanylámpák, mint Szent-Jánosbogarak pislognak. A távozó főlgyűrt gallérral rohan a szerkesztőségbe. Tollat ragad. Tűnődik. Ma neki kell humoreszket írni, hangos kacaját kiereszkolni a nagyérdemű közönségből... pedig a lelke majd megszakad.

Ezalatt a szalonban Helén föl s alá sétál. Majd az ablakhoz megy, homlokát a hideg ablaküvegre nyomja...

... Egy férfi... egy egész férfi multjával, jelenével... jövőjével egytt...

Nagy alkalmi vétel szőnyegek és függönyökben

E hó végéig, míg a készlet tart, feltűnő olcsó árak.

Vásznak, fehérneműk és menyasszonyi kelengyék nagy választékban. **Czillér Imre nagy áruháza** Olaszi, Fő-utca. Fiók-üzlet: Szt.-László-tér

vetkeztes katholikus élet útján. Ha meg rossz a nép, elhanyagolt, elfogult, eldurvult, elvadult — ilyen szerencsétlen állapotban nagyon sokat segíthet rajta a missió. Megállapítja, föltartoztatja a lejtőn. Es ha ez a megállapodás a lejtőn csak egy hétig is tart, csak addig, amíg a missió papok a faluban tartózkodnak, már ez igen nagy eredmény. Úgyes lelkipásztor, jóra való intelligencia megragadja ezt a csekély pauzát az örvény szélén, megveti a lábát a bármennyire csekély fikszponon s nem retten meg a szizifuszinak tetsző munkától. Verejtékezve görditi a sziklát visszafelé. Ha a missiótól csodát várunk, akkor bizony legtöbb esetben csalódnunk kell. Mert ha mindent a régiben hagyunk, egy-két hét alatt eloszlik a kegyelem varázsa s a nép megint visszahátrál oda, ahol volt. A bűnbe, vagy a közönybe, érzéketlenségbe, gyávaságba.

De, ha a missiót — amint kell — lépcsőfoknak tekintjük, amelyre a népet csak ilyen hatalmas emóciók, ilyen nagyarányú lelki rázkódtatások árán lehet rávezetni, akkor fokozatosan, következetesen egyre magasabb, egészségesebb nivóra emelhetjük a lelkeket akkor fejlődik ki, akkor jelentkezik a missió hatása igazán a gyakorlati életben is. Mert a fructus missionum nem érik meg egy-két nap alatt, annak idő kell és szorgalmas munkálkodás.

Fölmerül már most a kérdés, ki tartsa a missiót. Nem egyszer hallottuk idevonatkozólag azt az észrevételt, hogy hiszen minden pap misszionárius. Hát ez igaz.

Ami azonban a szorosabb értelemben vett népmissiókat illeti, hát itt föltétlenül distinkcióra van szükség. Ismeretes, hogy a pécsi egyházmegyének külön *papi missió-egyesülete* van. Ha nem csalódnunk, mintájára már az Erdély is létesített hasonló társulatot az egyházmegyei papság körében. A pécsi intronizáció kapcsán fölmerült most a terv, hogy a pécsi min.át országszerte valamennyi egyházmegyében általánosítsák.

Dehát ott a szerzetes-papság, ott vannak a kongregációk. Egyikük-másikuk egyenesen missiók tartását vállalja első sorban hivatásának, rendeltetésének. Csak figyelemmel kell kísérni a katolikus napilapok, hetilapok, szaklapok híradásait a missiókról, amelyeket a jezsuiták, lazaristák, dominikánusok, karmeliták, redemptoristák oly örvendetes eredménnyel végeznek. A szerzetes-missionáriusok igénybevételét manap nem ajánlhatjuk eléggé. A szerzeteseket a nép igen-igen sok esetben még csak ruhájukról sem ismeri közelebbről, nem hogy személyükben ismerné őket. Profán szemüvegen keresztül nézve a dolgot, már maga ez az ismeretlenség, a ruha különleges volta, a távolság, ahonnan az atyák a hívek körébe érkeztek, a legnagyobb mértékben fölkelte az érdeklődést, ha másuton nem, legalább ezen a közvetett mesgyn végre is a jó ügyre terelődik. És, ha egyszer oda terelődött, ott többé el nem téved.

Allításunkat a magunk személyes tapasztalatával igazoljuk. Négy esztendeje abban a

virágzó baranyai sváb faluban, amelyben e sorok írója gyermekkorra egy részét s ifju évei vakációs hónapjait töltötte, a nagybőjt folyamán missiót tartott két redemptorista-ata.

A plebános eredetileg a dominikánusokhoz fordult, hónapokkal előbb, ám azok jóformán félesztendőre levoltak már kötve. A körülmények alakulata folytán végre is messze Felső-Stájerből a leobeni klastromból jött a két redemptorista-missionárius.

A mi népünk Dunántul — kevés kivétellel — hála Isten, mindenütt nagyon hitbuzgó, nagyon értelmes és nagyon szorgalmas. A faluba, amelyről itt rójuk az írást, az egész környékből seregestül tódult a nép. Az apostolkodás harmadik napján az egyik missionárius a filiába ment, a hívek azonban valósággal ostromolták a plebánia-templom gyóntatószékét. Annnyira, hogy a zárdának még egy *harmadik* szerzetest kellett küldenie. Ez volt az első missió, amelynek készpénz költségeit a boldogult emlékeztető jótékony *Troll* Ferencz választott püspök viselte.

Mikor ezelőtt három esztendővel újra elközeledett a nagybőjt, a *maguk a hívek adták össze az utiköltséget* s a redemptoristák újra eljöttek, *renovációra*. Ebben magunk is részt vettünk s ezeket a szép napokat sohasem fogjuk elfelejteni.

Ugyanez esztendő nyarán a fejérmegyei Gánthon tartózkodván, a mostani csikágói plebánosnak *Grósz* Ferencznek, aki sváb hívei között szintén misszióra készült, fölhivtuk figyelmét a redemptoristákra. Ősszel már ott is voltak a mi jó pátéereink, akiket a Vértesek alján annyira megszerettek, hogy most már évről-évre elhozzák őket Komárom- és Fejérmegyébe, a győri és székesfejérvári egyházmegyék területére. Sőt, ahogy örömmel írták nekünk, az idei tavaszon a csanádi megyébe mennek misszióra.

Mindezt arra nézve, mennyire megszereti egy-egy vidék a missiót s milyen szép hatással jár.

Nem kell, nem is szabad azt mondanunk, hogy mostohák a viszonyok. Éppen azért kell missió. Erdélyben is szétszórtan élnek a katolikusok, mégis gyakorik a népmissiók. Hiszen éppen ilyen nagy alkalom tudja a szétszórtan élő híveket egyesíteni. A nagyváradi latin szertartású egyházmegyének igaz, megvan a maga elismerésre méltó *Zajnay-alapra* missió-célokra. Évente egy missió mellett azonban temérdek esztendő kellene az egyházmegye fölcsúszására...

Tanácsot adni a jelen esetben nem vagyunk hivatottak. Mi csak kérünk. Minél több nép-missiót s minél több világi hívet az intelligencia körében ennek a nemes munkának.

(b.)

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Február 18. Kath. szabad liceumi matiné a főgimnáziumban d. e. 11 órákor.

Márczius 8. Kath. szabad liceum böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órákor.

Márczius 22. Kath. szabad liceum böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órákor.

Április 5. Kath. szabad liceum böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órákor.

Május 5. Kath. szabad liceum estélye a főgimnáziumban este 6 órákor.

Junius 27. Szent László ünnepély.

Pécsi impressziók.

Az új pécsi püspökön meglátszik, hogy *X. Pius* pápa közvetlen környezetéből került ki. Amint a szentatya működésének jelmondata gyanánt választá: *Restaurare omnia in Christo*, hasonló módon sürgeti a Krisztusban való megújodást Pécs ifju püspöke. Jól esett olvasni a papsághoz adott legelső körlevelében, hogyan köti lelkére egyházmegyéje papjainak a lelki megújodás leghathatósabb két eszközét a papi szolozsmának az egyház szándéka szerint való végzését és a szentgyakorlatokat.

Igaza van a pécsi püspöknek; a *restaurare omnia in Christo* nagy jelmondatának először a kléruson keli megvalósulnia. Igaza van, mert e két tápláló forrás nélkül száraz — tehát terméketlen — fává leszünk, Igaza van; hiszen — ha nem gondolják — tönkremegy a pap lelki élete is. Bár meghallanák az intő szót, mely fiatal erővel, de öreg igazsággal hangzott fel szent Mór utódának ajkáról az ország legfőnségesebb templomában!

Különbözn Pécs püspökének sok öröme lehetett oka székfoglalása napján. Csak egyet említek. Midőn először lépett be a remek székesegyház kapuján, a kóruson felhangzott a *Te Deum* 6 szólamu éneke s részint meg az egyház szándékának megfelelő, a hívek épülésére szolgáló *egyházias* ének mindvégig. S minő ének volt ez! Nagy gonddal tanulták és adták elő egymásután a programban előirt számokat s Mitterernek *in honorem omnium Sanctorum* írott miséjét. Tudom én nagyon jól, hogy sokan tulzásnak minősítik azt, amit Regensburg után művel Pécs, nem is szólva Beuronról. Tulzás, mert itt nincs fülbemászó zene, nincs kicsapongó, az érzékeket legeltető dallam és összhang. De, aki az istentisztelet követő egyházi ének szárnyán Istenhez akar emelkedni, aki szívesen látja, hogyan olvad harmonikus egészszé az istentisztelet tényeivel a hozzá méltó ének, oh, az szívesen hallgatta e pécsi székesegyház karát. Nemcsak szívesen hallgatta, hanem megirigyelte azt s a legnagyobb elismeréssel hajta meg fejét *Glatt* Ignác, az egyházi énekiskola igazgatója előtt, aki ilyen énekekkel kedveskedett a szép napra Istennek és embernek. L.

A Katholikus Kör matinéja.

A katolikusok köre a minden évben szokásos és kedves nyilvános szereplése ez idén, folyó hó 18-án veszi kezdetét. Vasárnap délelőtt 11 órákor matiné lesz a főgimnázium dísztermében és tulajdonképen ez fogja megnyitni a Kör téli programját. A rendezőség most állította össze a matiné műsorát, melyet az alábbiakban adunk:

Menyasszonyi kelengyék. Legjobb minőségű vásznak és siffonok, véggel és méterenként. Férfi, női és gyermek kész fehéreneműek, ugyszintén mérték vagy minta szerint is. Szőnyegek, tüggönyök, ágy- és asztalterítők. Paplanok és matracok, valamint mindennemű mosóárak, u. m.: kreton, batlist, zephír és színes vásznak a legjutányosabb olcsó árak mellett beszerezhetők vagy megrendelhetők. Költségvetések, minták, ugyszintén 20 koronát meghaladó rendelések. o o o o o vidékre bérmentve küldetnek. o o o o o

!!! Legmegbizhatóbb bevásárlási hely !!!

STROHMAYER PÁL áruháza

Telefonszám: 166. Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám. Telefonszám: 166. az egész megyére.

Szolid, olcsó szabott árak.

Művészet

I. **Abrahám szerette Resch Mihály.** Hegedűn játsza Kisele Sándor és zongorán Resch Mihály.

II. **A lira tündérszága.** Előkezdés. Irta és felolvassa Géczy Lajos.

Felolvasás közben elő fog adatni:

1. Kurucadal: "Tárogatom bus hasámon végig sír..." Irta és megvalósította Géczy Lajos. Éneklő Lobermaier Gyula.

2. Kurucnóta. Zenéjét írta Belezny Antal. Éneklő Lobermaier Gyula.

3. Virágének. Irta Endrődi Sándor. Megzenésítette Géczy Lajos, duettben éneklő özv. Tucsek Ferenczné és Csipkés Sándorné.

4. Népdalok: A nefelejtés és a csapodár. Szövegét és zenéjét írta Géczy Lajos. Éneklő Rózsa Ambrus.

5. Népdal fuvola solóval: Gyere babám. Szövegét és zenéjét írta Géczy Lajos. Éneklő Lobermaier Gyula.

6. Duet: Köszöntlek édes, édes Váradom. Szövegét és zenéjét írta Géczy Lajos. Éneklő özv. Tucsek Ferenczné és Csipkés Sándorné.

7. Népdalok. Petőfi Sándor két dala: Hortobágyi korcsmárosné angyalom... és Nem tudom mi lelt ma engen... Zenéjét írta Géczy Lajos. Éneklő Rózsa Ambrus. A dalokat zongorán kíséri Resch Mihály.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket **hogy ugy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek,** hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* **Egyházi kinevezések.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a király Ő Felsége *Boromissa* István kalocsai kanonoknak a sóvári címzetes apátságot, *Mamussich* Félix szabadka-szenterézi plébánosnak a gajdobrai címzetes prépostságot adományozta; — *Filipcsics* József tápió-györgyei esperes-plébánost pedig a váci székeskáptalan tiszteletbeli kanonok-jává nevezte ki.

* **Felelősség az „Aurora“-gyár ellen.** Többször foglalkoztunk azzal a kérdéssel, hogy mily veszély fenyegeti Nagyvárad város vízművét és általában a Körös vizét azáltal, hogy a vízvezeték felül a Körös balpartján az „Aurora“ részvénytársaság vegyi gyárat akar létesíteni, s a gyár vizét a Körösbe akarják eresztetni. Aggodalmunkat az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykimérleti állomás megerősítette. Ennek dacára a rendőrkapitány a telepengedélyt kiadta a részvénytársaságnak, ahkint, hogy a kondenz-vizeket egy nyelő kutba eresztetik, ahonnan azután a kavicsrétegen belekerül a Körösbe. A telepengedély kiadását tegnap *Komlóssy* József gazdasági tanácsos megselebbezte, mert az engedélyben nincs gondoskodás a szennyvizek elvezetéséről s megengedi, hogy a hűtőviz egy egyszerű nyelő kutba bocsáttassék. A felelősség kifejtését, hogy teljesen ki van zárva, miszerint egy vegyigyből kikerülő kondenz-víz közlé vegyi szereket is tartalmazó s a közegészségügyet és haltenyésztést is veszélyeztető alkatermek ne kerüljenek s így azok a nyelőgdörből könnyen a Körös vizébe jutnak. A felelősség kéri a tanácsot, hogy a közegészségügyi bizottság meghallgatása után más. alkalmasabb, a veszélyt teljesen kizáró megoldásról gondoskodjék. Azt hisszük, hogy a telepengedély ellen más felelősség is lesz még beadva a telepengedély ellen.

* **Ülések a városházán.** A jövő héten ismét majd minden napra csak egy gyűlés a városházán. Holnap, hétfőn, február 13-án délután 4 órakor a gyámügyi felelősségi küldöttség tart ülést, ha ugyan a tagok kellő számmal jönnek össze. Ez a küldöttség már hónapok óta nem tartott ülést, pedig fontos ügyek várnak elintézésre s esetleg az érdekeltek károsodást szenvednek. Kedden, február 13-án délelőtt 11 órakor a városi árvaház női választmánya, csütörtökön, február 15-én délután 4 órakor pedig a városi árvaház igazgatóválasztmánya tartja ülését. Szombaton, február 17-én délután 3 órára a városi tisztviselők fizetés rendezése tárgyában kiküldött bizottság tart ülést.

* **Beiratások a nőipariskolába.** A nagyváradai nőipariskolába a II-ik félévi tanfolyamra február 15-ig lehet beiratkozni, a Fő utcán levő Apolló épületben, özv. Szedlarikné-Dudinszky Anna igazgatónőnél. Az intézetben a női ruha szabást, varrást, fehérnemű készítéseket, fehér és színes mühimzéseket, a csipkeverést, a táj- és virág képek festését, selyem, bársony, fa, majolika, porcellán beégetést, smyrna, perzsa, gobelin és vászon-szövést tanítják szakszerűen. A beirattási díj 2 frt, a félévi tandíj 15 frt, az uri osztályban 30 frt, melyet havi részletekben is lehet fizetni. Akik tandíjmentességet akarnak nyerni, szintén az említett helyen jelentkezzenek.

* **Szeméttelep a Városligeten.** Amíg a város tervezget, hogy miként oldja meg a köztisztasági, különösen pedig a szemétkihordás kérdését, addig magánvállalkozók vállalkoznak a háziszemét kihordásának ellátására. Ez helyes is, csak a város főleg közegészségügyi tekintetből kellőleg intézkedjék. Kohn Emánuel és társai háziszemét kihordási vállalata tegnap kérvényt adott be a városhoz, amelyben kifejti, hogy a szemétkihordás mindennapi ellátását nagyon megnehezíti az a körülmény, hogy a szeméttelakásra kijelölt területhez járhatatlan utak vannak. Kéri a várost, hogy a Városligetnek az uszoda mellett levő részből adjon át 2/3 hold területet, amelyet ők bekerítenek, s ott egy szeméttelap kemenczét állítanak fel. Az oda vezető út fenntartására évenként 50 koronát fizetnek a városnak. Ennek a kérelemnek a teljesítése merő képtelenség s merénylet lenne a közegészségügy ellen. A Városligetet gyermekjátéktérnek akarják átalakítani s legközelebb parkirozzák. Oda tehát csak nem lehet trágya és szeméttelap berendezni. Mert a kérelem szerint nem arról van szó, hogy a kihordott szeméttelap mindjárt elégessék, hiszen akkor mi szükség van 2 és fél hold területre. Szeméttelap telepről van szó, amelyen a kiválogatott hulladékokat azután elégetik. Ilyen telepet pedig csak távolabb eső helyen szabad létesíteni, de nem a Városligeten, amelyet modern sétatérre akarunk fejleszteni. A város egyik legegészségesebb területét nem szabad tönkretenni. Azt hisszük, hogy ezuttal a tanács sem lesz rövidlátó.

* **A Gazdasági és Iparbank jótékonyasága.** A Gazdasági és Iparbank részvénytársaság igazgatósága a múlt évi nyereségből a következő jótékony adományokat osztotta szét: Kossuth szobor alapra 100 kor. Koldus ápoló intézetnek 50, Gyermekbarát egyesületnek 50, Bihar megyei és nagyváradai nőegyletnek 50, Nagyvárad izraelita nőegyletnek, Református tanítónő képző intézetnek 50, Népkönyvtár egyesületnek 50, Népkönyvtárnak, 50, Szigligeti társaságnak 50, Régészeti egyesületnek 50, Elagyott iparosok menházának 40, Kösségi

tanítók segélyegyletnek 40, Bihar megyei jogászkörök ayugdíj alapjára 40, Néphivatalnak, Kereskedelmi iskola segítő egyesületnek 30, Kösségi polgári leányiskola tanulmány utjára 25, Népkönyvtárnak 25, Tűzoltó egyesületnek 25, Rabsegélyező egyesületnek 25 korona.

* **Legényegyesületi előadás.** A Nagyváradai Katholikus Legényegyesület ma este 8-órát előadást tart. Ezuttal *Vidosits* Gyula lapunk belső dolgozótagja, iparkamarai tisztviselő ad elő az *ipargyakorlás múltjáról*. *Vidosits* kiváló ismerője az iparkérdésnek, előadása nagyon alaposnak és tanulságosnak ígérkezik. Hogy pedig a hasznos a kellemessel vegyüljön, ma is lesz szavalat és ének-szám. Az előadást megelőzőleg *Erdélyi* Sándor egyleti tag játszik hegedűszólót *Halmos* András nagyváradai-újvárosi katolikus kántortanító harmónium-kíséréte mellett. Előadás után, a műsor utolsó pontjára pedig *Krmpka* Ferencz humoros monológot ad elő.

* **Kegyeletes alapítványok.** *Munk* Jakab gyermekei atyjuk emlékére a következő jótékonycélu alapítványokat teszik: Az izraelita kórház egy ágyalapítvány 1000 K, a Staroveszki gyermek kórház 200, a városi árvaház 200, az izraelita népkönyha 200, az izraelita Szentegylet 200, az izraelita hitoktató és jótékonycélu egyesület 200, az orthodox izraelita fiú és leányiskola jutalomdíj 400, az izraelita neolog hitközségi fiúiskola 200, a városi szegények részére 100, a gyermekbarát egyesületnek 100 koronát. A nemes tett magában hordja jutalmát.

* **Endrey Kálmán dr a Gazdasági és Iparbank főkönyvvizsgálóját Endrey Kálmánt tegnap Kolozsvárott a jogtudományok doktorává avatták.**

* **A házalás eltiltása.** A kereskedelmi miniszter leiratot intézett Biharvármegyéhez, melyben értesíti a törvényhatóságot, hogy Karlsbad és Bádén fürdőikben a házalást megtiltotta. E tilalom igen helyén való mivel a kellemetlen tolokásoktól, és sok esetben a nagyon és személy biztonság veszélyeztetésétől óvja meg a gyógyulást keresőket.

* **Nagy ékszerlopás Szegeden.** A szegedi rendőrség távirata szerint ott tegnap délután fél 1 órakor Schainer Samu kárász-utcai ékszer üzletét álkulcsossal valaki felnyitotta és 11 férfi aranyórát, 25 női aranyórát, 28 aranyláncot, 20 brilliánt gyűrűt, 1 matt aranykérket drágakövekkel, egy tömör kettős fedélű férfi aranyórát K. P. betűkkel, javítás alatt álló aranygyűrűket, fűgöket és ezüst órákat, végezetül 400 korona készpénzt elemelt. Az összes kár 10,000 korona. A szegedi rendőrség nyomozati eljárást kért városunk rendőrségétől, mert nagyon erős a gyanu, hogy a tolvaj Várad felé vette útját.

* **Posta a Jádvolgyon.** A Bihar megyei jádvolgyi ipartelepen *Jádvolgy* elnevezéssel 1906. év február hó 16-án postamasteri kezelésben teljes fel és leadó szolgálattal működő postahivatal lép életbe. Ez a postahivatal postai összeköttetését a jádvolgyi vasúti megállóhelyre és vissza naponként kétszer közeledő gyalogkúldöncz járat utján a Budapest Brassó 15 és Brassó Budapest 16. sz. kalasz postákkal fogja kapni. A postahivatal a postatakarékpénztár közvetítő hivatala gyanánt is fog működni. A postahivatal kézbesítő kerületébe Jádvolgy telepet osztotta be az igazgatóság.

* **Megszökött cselédek.** Városunk cseléd mizériájáról tanuskodik az alábbi névsor. A gazdaasszonyok igen okosan tennék, ha ezeket a jeles egyéniségeket megjegyeznék maguknak, hogy esetleg a cselédelfelugadásnál ezek közül ne igen lássanak szivesen senkit.

Gyöngyösi Margit, Bujdosó Eszter, Per Juliánna, Nagy Erzsébet, Pallás Józsefné Gál Zsuzsanna, Tel-gdi Mari, Deák György Ferencz, Kádár Sándor, Egri Mórné sz. Lóvi Etelka, Lup Péter

Fuzsali Ilka, Mihalovits József, Nyűvedi Juliánna, Pivarov Lyubomir, Rosa Virág, Reska István, Szilágyi Teréz, Vadas Sándor, Csukva Zsófia, Dalmatona Illie, Kovács Flórián, Kopár Zsuzsanna, Molnár Rósi, B. Szabó Miklós, Nagy Erzsébet, Pálfi Bálint, Nagy Károly, Zoltán Rebeka, Madász Ilés, Bocskárdi Kata, Kádas Zsuzsanna, Bartha Zsófia, Burjána Péter, Baik Sofron, Szarka Erzsébet, Szilágyi Zoltán, Széplaki Juliánna, Szászka György, Pfeifer Eszter, Czige Mária, Torkos Paula, Oljepkó Ádám, Lukács Erzsébet, Zsolnai Juliánna, Andriškó Zsuzsanna, Bedő Ágnes, Kiss Julesa, Nagy Mária, Szilágyi Zsuzsanna, Kenéz Ágnes, Farkas János, Ujvárosi Margit, Sisman József, Küllös Juliánna, Papp Zakariásné, Szabó Mihály, Takács Juliánna, Bondár György, Guder Eszter, Papp Terézia, Malicza Juliánna, Szilágyi Erzsébet, Janki Juliánna, Hajdu Imre, M. Nagy Erzsébet, Kiss Juliánna, Kerezsi Mária, Balogh Rozsányi Róza, Nagy Károly, Szirbucz Mária, Ujlaki Sándor, Olati Sándor, Szabó Margit, Bede József, Geráj Pál, Szabó Teréz, Petrik Iona, Karsai Juliánna, Illés Piroška, Bertalan Ágnes, Rozenveig Alajos, Szakó Alberth, Balla Erzsébet, Aranyi Róza, Fekete Gergely, Nagy Juliánna Margit, Buczkó Juliánna.

* A hét humora.

Az utód.

— Hallotta? — Rudnay lesz Kristóffy utóda.
— Hja, hébe-hóba nyomon követi a rendőrség a gonoszlevőt.

Fejérvény nyilatkozata.

Szolga: A miniszterelnök ur Ő Excellentiája kéreti Vészi ömeltóságát.

Vészi: (Aki éppen az interjút írja a Neue Freie Presse számára) Mondja meg excellenciájának, hogy ő most nem fogadhat engem, mert őt éppen interjuzolják. (Tovább ír.)

Érhető.

— Tisza István ellene van a képviselőház fősztásának.

— Nem esodal Ő már próbálta.

A haladó kör vége.

Fejérvény: Nos kedves házmaster, a klub megszűnik, elmegyünk. Nincs valami óhajta a maga számára?

A házmaster (térde esik, sirva): Kegyelmes uram, ne neveztesen ki főispánnak!

Főispánsértés.

— Miért fogták el azt a bizottsági tagot?
— Sulyosan megsértette a főispánt.
— Mit mondott neki?
— Hogy: méltó a miniszteréhez.

Fogás.

— Mit szól hozzá, hogy Pitreich hadügyminiszter osztrák generális létére a békéért harcolt?
— Hogyan?

— Mert jól tudják, hogy egy osztrák generális semmiféle dologban se győzhet.

(Kakas Márton.)

* **Rendőri hírek.** — A pénzhamisítók az ügyességén. A pénzhamisító szövetkezet elfogott 10 tagját, valamint a tőlük elkobozott 6 drb. pénzhamisító gépet és 49 drb. hamis pénzt a többi bűnjelekkel együtt tegnap délelőtt átszolgáltatta a rendőrség a kir. ügyészségnek. — *Szélhámos ifjak.* A Vitéz-utcán levő házakat sorra járta ma délelőtt 2 ifju, akik nagy beszédűséggel bemutakoztak, mint a Turul cipőgyár megbizottjai és megrendelést ugyan nem tett senki, ellenben a jeles két szélhámos, amit csak ért, ellopott. Felhívjuk a közönséget, hogy ha a jómadarokat, ha ismét jelentkeznek, nyomban szolgáltatassák át a legközelebbi rendőrnek.

* **Figyelem.** Az Amerikai Áruházban most olcsó eladásra kerülnek óriási mennyiségű vegyes bluz selymek, szőnyeg maradványok min-

den kivételben. Nagy mennyiségű gyermeklelengye minden árban.

* **Pénzhamisítók körzése.** Sopron és Szombathely környékén egy jól szervezett pénzhamisító banda működik. E kompánia teljesen eltér az eddigi pénzhamisítóktól. Nem adja el potom áron hamis gyártmányait, hanem a valódi pénzek értékében tudja forgalomba hozni. Hogy mily ügyesen tudják károsítani a kincstárt, bizonyítja az is, hogy 1897 év óta üzük mestersegüket és azóta csak fejlesztették, de utánuk a legkisebb nyomra vezető jelt nem tudtak felfedezni a nyomozó közegek. 1897-ben csupán egy forintotok, 1902-ben egy koronások és 1903. évi június óta az ötkoronások előállításával is foglalkozik a titokzatos társaság. A kereskedelemügyi miniszter 1000 korona jutalmat tűzött ki azoknak kik a hamisítók felfedezésére vezet a hatóságot. A hamisítványokat sopron-szombathelyi typusnak nevezik. A valódi érmektől a következő jelek különböztetik meg a hamisítványokat: 1. szürke szín, 2. zsiros tapintat, 3. csekélyebb súly, 4. érdes felület és kevésbé éles rajz, 5. csekély és a betűk alakjára eltérő szegélyriat. A hamisítványok gyártására oly nagy gondot fordítanak, hogy a gyártás ideje is mindig változik, ami arra mutat, hogy a hamisítók megfelelően berendezett műhelylyel rendelkeznek. A hamisítók különös előszeretettel árasztják el hamisítványaikkal Ausztriát és ahol szintén 1000 korona lett kifizetve annak ki a hamisítók, leleplezéseire vezet a hatóságot.

* **Találtak egy összehajtó kulcsot.** Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségen.

* **Rheuma, köszvény, csont és izom-azagatás** ellen legbiztosabb hatása van *Citosan*-nak, kapható a *Kigyó* gyógyszer-tárban, Nagyvárad, Bémer-tér és a Vadász-léle Drogueriában. Ára 90 fillér.

* **A kőbányai** Első Magyar Részvény-Serfözde dupla góliat maláta gyogsör név alatt aranykeresztes cimkével ellátott különleges üvegekben gyogsört hoz forgalomba. Az erre vonatkozó hirdetésre felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

* **X Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy előre haladott idény folytán a még mindig *aus választékban* meglevő *valódi angol és scot téli divat-szöveimet* melyen *leszállított árban* *bocsátom áruba.* Kivánatra azon előnyt is nyujtom, hogy t. vevőimnek a bevásárolt anyagot *saját szabásati termemben a legdivatosabb* fazonokban és remek kivitelben nagyon jutányosan feldolgoztatom. Már egy próbavásárlás utján is meggyőződhetik bárki, mily figyelmesen és előnyösen lesz nálam kiszolgálva. Kiváló tisztelettel: *Tessler Simon*, posztó nagykereskedő Zöldfa-utca 33.**

Maradványok felárban

szerző Szemogyi Károly igazgató és a hét műsorán már szerepel a *Baccarat*. Szerdán lesz a premér, esütörtökön és pénteken megismétlik a szenzációs ujdonságot, melyben Angyal Ilka, Szilágyi Berta, Tibanyi, Peterdy, Tóth Elek stb. viszik a főszerepeket.

* **Órangyal — Bohém-szerelem.** A legutóbbi két ujdonság maradandó sikert ért el nálunk. A francia vigjáték, az *Órangyal* és a fülbemászó muzsikájú operett, a *Bohém-szerelem* ez. Az előbbit holnap A. bérletben, az utóbbit kedden B. bérletben megismétlik a színházban eredeti kiosztás mellett.

* **Gerlaci Hermin felgyógyult.** Őszinte részvétellel fogadta a város közönsége a hirt, hogy Gerlaci Hermin a színház szubrettprimadonájára ment, sulyosan megbetegedett. A művésznő a sulyos betegségéből szerencsésen felépült és tegnap visszaérkezett Nagyváradra. Mindjárt jelentkezett a színháznál, hol örömmel üdvözölte mindenki. Orvosi tanácsára még néhány napig pihennie kell a művésznőnek, de a hét végén már felléphet. Szombatra *Bob herczeg*-et tűzte ki az igazgatóság előadásra. A czimszerepét Gerlaci Hermin játssa, ezuttal lép fel betegsége után először. Érdekessége lesz még az estének, hogy Pomponiust itt először Palásthy játssa.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Február 10. Posta- és távirtda-állítások és szolgák bálja.

Február 18. Czukraszok bálja.

Február 24. Az élesdi állami tisztviselők táncestélye.

Mucsai vásár.

A tisztikar szombat esti mulatsága mindenképpen olyannak ígérkezik, a milyen kedélyes estét Nagyvárad régen nem látott.

Maga a czim, *Mucsai vásár*, már jelzi hogy itt a fesztelenül kedélyes hangulat fog uralkodni.

Falusi jellegűvé válik az egész Kereskedelmi Csarnok. A folyosók, a termek mind a színháztól kölcsönzött díszletekkel fognak ékeskedni. S hogy ez ékeskedés alapja a tréfa lesz, ahhoz elég kezesség az a körülmény, hogy a rendezés *Bérczi* munkája.

A nagyterem közepén czirkuss lesz, változatos mutatványokkal; ilyenek a lödömítés, medvetánczoltatás, indián tánc, cake walk, díjbirkózás stb. Kakas Márton és Borszem Jankó összes alakjai, Göre Gábor bíró úrtól Peb Menáchem Cziczszbájszerig. Lesznek cigányok, kisbíró, szende hajadonok (ifju kadétkok és hadnagyok). Sátorokban népviseletben levő hölgyek fognak elárusítani mindenféle vásári tárgyat, sőt egy amerikai gyorsfényképész sem fogja művészetét véka alá rejtteni.

A tisztikar ifjabb tagjai, hadapródiskolai növendékek külön betanulnak egy eddig ismeretlen amerikai tánczot, lelkesen tanulnak: *Bércsini* a mesterük.

Tánczrend nem lesz; hanem minden egyes hölgy nyerni fog valamelyik sátorból egy emléktárgyat.

Ez az egész vásári tréfa el fog tartani éjjelig. Akkor a társaság vacsorához vonul, a nagytermet tánczképessé teszik s kezdetét veszi a táncz, mely a rendezőség számítása szerint legalább d. e. 9 óráig, a vasárnapi rapport idejéig fog tartani.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor

Vasárnap: d. u. Fehér Anna este Bohém-szerelem.

Hétfő: Órangyal. A.

Kedd: Bohém-szerelem. B.

Szerda: Baccarat. C. először.

Csütörtök: Baccarat. A.

Péntek: Baccarat. B.

Szombat: Bob herczeg C.

Vasárnap: Kondorosi szép csaplárné.

* **A Baccarat Nagyváradon.** Szenzációs színházi esemény volt pár hét előtt Budapesten a *Baccarat* dráma bemutatója. A Vigszínház állandóan telt ház előtt tartja műsoron Bernstein Henry igazgatón érdekes társadalmi drámáját, mely a leghazárdabb kártyajáték körül forog és megkapó vonásokkal rajzolta meg az elvakult szenvedély káros következményeit. A nagyszabású dráma előadási jogát azonnal meg-

A fehér estély. Tegnap zajlott le a kereskedelmi csarnokban a város farsangjának egyik legnagyobb arányu vigalma a fehér estély. Sok fényvel, drága pompával, ötletességgel a rendezésben és kitartással a derűben, tánczos kedvben. A négyeseket száznál több pár tánczolta. Az estélynek csak a késő hajnali pár órák szakították végét. Sikere, külső hatása s kellemes emlékei még jó ideig napirenden maradnak.

Postásbál. Tegnap folyt le a Zöldfában a posta- és táviró-altisztek és szolgák bálja. Szokás szerint nagyon látogatott volt, általános derű, kitorzó jókedv uralkodott a közönségen. Valóban, ezek az igénytelen munkásai a társadalomnak, akik oly hűségesen, annyi fárasztó munkával szolgálják, meg is érdemelnek egyszer ilyen szép estét egy-egy esztendőben. Jól tudják ezt hivatalbeli főlebbvalóik, előljáróik is, akik szintén tekintélyes számmal vettek részt tegnap a nagyon jól sikerült mulatságon, hogy annál jobb kedvük legyen derék fegyvertársaiknak, alantosaiknak.

Iparfejlesztő és pártoló egyesületi bál. Az idén farsang központja, ugy fényes sikerre, mint előkelőségre nézve a nagyváradi iparfejlesztő és pártoló egyesület bálja lesz. A rendezőség élén városunk előkelőségei vannak, kik a bálát a farsang koronájává fogják tenni. Az óriási érdeklődés, mely már most is mutatkozik városunkban a bál iránt, csak folyton növekszik. Az izléses meghívókat most bocsájtotta ki a rendezőség. A bál a Fekete Sas nagyermeiben lesz megtartva. Szegény Fekete Sas ez a fényes bál lesz az ő temetésének harangkongása. A bál védhölgyei: özv. Des Echerolles Kruspér Sándorné, Huzella Gyuláné és dr. Hoványi Gézáné. Védnökök Böllöny József, Dési Géza dr, Gerliczy Ferencz báró, Hoványi Géza dr, Hlatky Endre, Huzella Gyula, Markovits Antal, Mezey Mihály, Miskolczi Ferencz dr, Nadányi Károly, Rimánóczy Kálmán id. Rimler Károly. Az intéző bizottság elnökei: Radó Ignác dr. Ágoston Péter dr. Rimánóczy Kálmán ifj. Fekete Sándor és Láng József. A bál tiszta jövedelme a nagyváradi iparfejlesztésre lesz fordítva.

Igazságszolgáltatás.

Főtárgyalás a Palásthy-bűnügyben.

A szünügyi bizottság esendes vizeit óriási szenzáció zavarta meg. Bűnügyi eljárást indítottak Somogyi Károly, mint színházjogilag felelős személy ellen azért a kis bűnvádi kihágásért, amelyet szándékosan, de ölési szándék nélkül a sugólyukon keresztül követett el.

A tényállás az volt, hogy Palásthy Sándor a Kisköfa előadása alatt a sugólyukat közlekedési utnak tekintette s azon át ki és be közlekedett a karmester helye és a színpad közt. Tette pedig ezt mint szünügyi bizottsági tag, sőt elnök, s ezzel a szünügyi bizottság tekintélyét szándékosan, de ölési szándék nélkül akként bántalmazta, hogy azon 20 napon túl, de 20 éven innen gyógyuló sérülést okozott.

A vád előterjesztése után dr. N. N., a színház ügyvédje a következő védbeszédet akarta elmondani:

Nagyságos elnök úr!

Tekintetes szünügyi bizottság, mint büntető bíróság!

Dr. Halász Lajos ügyész ur, a vádhatóság igen tisztelt képviselője mélyeséges felháborodással beszélt arról a sérelemtől, a mely Palásthy bujkálási által Szigligeti szellemét érte. Háborgását értem és háborgok én is.

Mert, tek. sz. ü. b. m. b. b. (rövidítés teljes címét lásd fent), Palásthy a ki és bebujkálás által nem csak a sugólyukon, hanem kötelessége alól is kibujt. Minthogy u. i. ő színész, kötelessége a színpadon lenni.

Fokozza háborgásomat az a súlyosító körülmény, hogy Palásthy a szünügyi bizottságot személyesítette s mint ilyen a karmesteri széket találta

magához illő helynek. Az pedig éppen botrány, hogy dirigálni akart. Holott csak a t. sz. ü. b. dirigálhat, más senki! Mert senki oly böleesen meg nem ítélheti, melyik darab jó, melyik rossz, mint a színházba soha nem járó t. sz. u. b. A t. sz. ü. b. nem tiltakozott az Órangyalhoz címzett szemetes hülyeség, se a Kisköfa című vásári férczmű előadása ellen. Méltó tehát az önök felháborodása Palásthy ellen, aki a Kisköfát, ezt az unalmas és tréfás ostokaságot egy ötlettel kaezagtatóvá tette. Ez ellen tiltakozni kell.

Mucsei darabban nem szabad mucsei ötleteket tűrni! Nagyon helyesen vélekedik a t. sz. ü. b. m. b. b.) mikor pl. azt kívánja, hogy Kukoricza Jónást Jászai Mari szerű tragikai pózzal kell előadni s operai színvonalon álló zenekarnak kell előadnia benne az oh du lieber Augustin ez. új dalocskát.

Azonban t. sz. ü. b. m. b. b. fel kell hívnom az önök figyelmét modern büntetőjognak alapelveire, a feltételek elvére. A kuria számtalan esetben kimondotta: hogy azért a kibúvásért, amelyet Palásthy követett el, nem lehet Somogyi Károlyt büntetni. Ha Palásthy ötlete derűtséget keltett, azért nem szabad az igazgatói zsebnék fájdalmat okozni. Viselje Palásthy a következményeket! Úgy kell neki! Máskor legyen Jászai Mari, nem szünügyi bizottsági tag!

Nagyságos elnök ur!

Tekintetes szünügyi bizottság, mint büntető bíróság!

Az orvosi látélet szerint a szünügyi bizottság tekintélyén, mely eddig piramidális volt, nagy fölt esett. Fölt, a mely nem tisztít, mint a vádhatóság igen tisztelt képviselője mondaná. De ezt a föltöt nem védenczem ejtette, ő, épp így, mint a t. sz. ü. b. m. b. b. sehol sem buvik ki a rossz darabok előadása alól, a sugólyukon legkevésbé. Ezt a botrányos dolgot Palásthy követte el. Indítványozom tehát, hogy Palásthy legközelebbi előlegéből 100 korona, annak a Kisköfától számítandó 5% kamata és jelen védbeszéd 200 korona fájdalomdíja levonassanak, Somogyi pedig a vád alól mentessék fel, de kötelezessék egy új §. kiírására, a mely szerint a sugólyuk használatától Palásthy egyszer s mindenkorra eltűnik.

Sajnos, hogy a szünügyi bizottság mint büntetőbíróság épp oly kevésbé ismeri a bűnvádi perrendtartást, mint a színház műsorát s így nem engedett szabad teret a védelemnek. A színházi ügyvéd védbeszéde asztalfiókban maradt s annak dacára Somogyit vád alá helyezték. Ítéletre azonban nem került a sor; kiderül u. i., hogy a vádbeli botrányos bujkálást egyik szünügyi bizottsági tag sem látta, s így tanuk beidézve nem lettek. Megelégedtek tehát azzal, hogy Somogyira keményen rájlesztettek s holt bizonyosra vehető, hogy meg is fogják büntetni, ha Palásthy mint szünügyi bizottság még egyszer kibúvik a sugólyukon keresztül!

Ime, a modern büntetőjog egyik virványa megvalósult: a büntetés elhalasztása: a feltételes elítélés.

Hát mégis csak jó valamire a szünügyi bizottság, mikor bűnügyi főtárgyalást tart! Nem hiába van anyai fiskális — tagja!

Adolár.

TÁVIRATOK.

A marokkói konferencia.

Budapest, febr. 10. (Saját. tud. táv.)

Algerisából jelentik: A marokkói delenátusok megkapták a szultán választ a fegyvercsempészet elnyomására vonatkozó javaslat tárgyában. A szultán hozzájárult ehhez a javaslathoz, csak azt a pontot nem fogadta el, amely az elkobzott fegyverek megsemmisítését határozza el ezt az intézkedést oda kívánja módosítani, hogy a használható fegyvereket a csapatok felszerelésére használják fel, a hasznavehetetleneket pedig szállítsák vissza külföldre és a Sherif-kincstár javára adják el.

A marokkói delegátusok a szultán választ a holnapi ülés elé terjesztik.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határideje.

Budapest, febr. 10.

Buzs okt. — — — —	16.82
Rozs okt.-re — — — —	17.12
Tengeri április 1906 — — — —	14.—
Zab apr.-ra — — — —	13.64
Repeze aug.-ra — — — —	—

A szerkesztőségért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

19914—905 tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyváradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Nyisztor Mihály végrehajtónak Bongyis János végrehajtást szenvedő elleni vagyoni közösség megszüntetési ügyében, a nagyváradi kir. tszék. területén fekvő gyapju 278 számú betétben A l. 1—14 sor, 303, 304, 1496 hvrszám alatt foglalt 31. ö. i. számú ház és udvarból, a Beltelekben és a legelőben fekvő szántókból, valamint 96—13200 legelő járandóságból álló jószágtestre, a végrehajtási árverést elrendelte, s annak foganatosítására határnapul 1906 év márczius hó 2 napjának d. e. 10 óráját Gyapju község házához ezennel kitűzte.

Kikiáltási ár 743 kor, azonban az árverésre kitett ingatlan szükség esetén ezen kikiáltási áron alul és elfog adadni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10% át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

Az árverési feltételek a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál és Gyapju község előljárási bizottságánál tekinthetők meg.

Nagyváradi, 1905 december hó 5.

A kir. törvényszék mint tkvi. hatóság.

Hraball Ottó

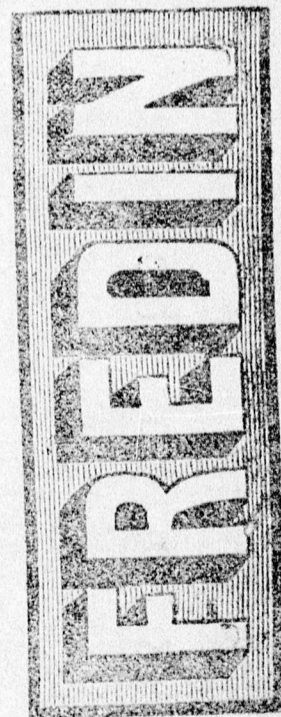
kir. tészeki albiró.

1505.

Kérjen csak

Selle & Kary's

Legjobb

tisztítószert

1048. mindenféle

sárga és fekete cipőnek.

Különösen ajánlható
Boxcalfs-, Osearia-,
Chev-Laxnareck- és
cipőknek.
BÉCS, XIII.

Hirdetések

jutányos áron

felvételnek

a

"TISZÁNTUL"

kiadóhivatalában.

A Korona- és Filler-bazárt teljesen áthelyezték szembe, a városi Bazar-épületbe, az Amerikai-áruház mellé.

Hol tombola-játékok, ball-legyezők, kotlilonok, álarczok a legolcsóbban szerezhetők be, ugyszintén ajándék és dísz tárgyak, utazó-ladák és bőröndök, gyermek-játékok, gyermek-kocsik, reform-szekerek, mely egyszersmint tolokocsi is. Gumi különlegességek.

Teljes tisztelettel: **FRISS és TSA KORONA- és FILLÉR-BAZÁR.** Fő-utca, városi Bazar-épület. Telephon 130.

Globin
 a legjobb és legfinomabb
 cipőtisztítószer

Ajánlom a következő asztali boraimat

f. adózottan 10—25 L. feletti üvegekben (demyon)

1. n.-várad **új bor** literje 28 és fél kr.
2. 1904. » **ó bor** » 31 és fél kr.
3. 1904. » **ó vörös bor** » 45 és fél kr.

Ugyan e borokat 50—100 literes hordókban, fogy. adó nélkül — házhoz szállítom vagy vasúti állomásra adom 18—21—35 frt. Hl. árban.

Molnár Lajos,

szőlőbirtokos, Schlauch-tér 18. 1420.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp.,
 a Horgony-Pain-Expeller pátléka

egy régiónak bizonyult háziszser, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalom-ésillapító szernek bizonyult köszvénynél, csúznál és meghűléseknél bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjelvényével ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerboltban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában. Elisabethstrasse 3. nem. Mindennapi szétküldés.

Szörme-kabátok, boák és muffok.

Wallerstein Fülöp Fiai Nagyvárad, Bémer-tér

Nagy maradékvásár megkezdődött!

Azon körülmény, hogy sikerült Aradon a jóhírnevű »Probst Károly és Társa Utódai« cég csódfőmeget és Kolozsvárott a »Balogh és Reil«-féle áruraktárt megvennünk, azon kellemes helyzetbe vagyunk, hogy képesek vagyunk minden versenyt felülmulva jó minőségű kézmű- és divatarukból eddig nem létezett **rendkívüli olcsó árak** mellett, dus választékot szolgáltatni.

A farsangra igen alkalmas és czélszerű ajándékok beszerzésére ajánljuk dus választéku áruraktárunkat, hol női szövetek, selymek, vásznak, fehérműek, szőnyeg, függöny, paplan és ágyneműekben stb. dus választékot tartunk.

Fentiekén kívül rendkívüli olcsó árban szolgálhatunk boákat, női és gyermek harisnyákat, keztyüket, meleg alsó trikót, ruhákat, férfi és női ingeket, korsettákat stb.

Amennyiben ritkán kínálkozik ily kedvező alkalom, hogy jó árut meglepő olcsó áron bevásárolni lehessen, kérjük a i. cz. vevőközönséget áruházunk meglekintésére, előre is biztosítva, hogy olcsó, szabott árak mellett fogjuk a szükségletét kielégíteni.

kiváló tisztelettel **Wallerstein Fülöp Fiai.**

Kert-utca 5. számú ház és ugyanott egy Bösendorfi-zongora eladó.

Erdélyi pokrócok, flaneltakarók.

Női és gyermek felöltők.

Párisi világkiállítás 1900. Grand Prix 1896. millenniumi kiállítás. All. nagy arany érem. Hors-Concours

Telefon:
280. sz.

Alapítva:
1854.

Első magyar részvény serfőzde Kőbánya.

Főraktár: Nagyváradi és Biharvármegye területére saját házukban

Nagypiacz-tér, Salamon Benedek cégénél.

Kiváló orvosi szaktekintélyek ajánlják:

- HA** gyöngélkedik,
- HA** vérszegény,
- HA** gyermekágyas,
- HA** szoptat,
- HA** álmatlan,
- HA** üdülő,
- HA** rosszul táplált,
- HA** ideges kimerültség és
- HA** emésztési zavarokban

sz szenved, tegyen kísérletet a

Kőbányai Első Magyar Részvény Serfőzde

által eredeti gyári töltésben különleges üvegekben forgalomba hozott

**Dupla Góliát
maláta-gyógysörrel**

meglepő eredményt fognak elérni.

A sör minimális alkohol tartalmánál fogva gyermekeknek is ajánlatos.

Kapható: **Kádár János, Fő-utca, Jankó A. utóda Kiss Károly, Maár és Szabó, Kern és Petrovics, Friedl és Jörösnél.**

Dr. Politzer Jakab szanatoriuma és vizgyógyintézete Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 7. sz.

Bejáró és bennlakó betegeknek egész éven át nyitva.

Vizgyógy módok, villanygyógyászat, szénsavas-, törpefenyő-, ásványfürdők, forró-kezelés, gőzszekrény, püstyén-izsapkúra. Inhalatók. Vibrációs massage. Hízoló- és soványító-gyógy mód.

Javaliva: Idegesség minden neme, gyomor-, bél-, szív-, tüdő-, légzőszervek betegségeinél. Izületi-, izom- és idegesúznál.

Kitűnő gyógyeredmények. — Állandó orvosi felügyelet. — Olesó árak.

Penzió (lakás, ellátás) naponta 5 és 7 korona.

Prospektussal és felvilágosítással szívesen szolgál

Dr. Politzer Jakab,
az intézet tulajdonosa és vezetője.

Olesó kölcsön.

Tisztelettel értesitem a pénzkölcsönt kérő t. feleket, hogy Mészáros utca 2. sz. a. (Köröspart, Stiedl-féle ház, szemben a Rimanóczy szálló-dával)

bankbizományi és hitelforgalmi irodát

nyitottam. A pénzpiacz terén banktisztviselői és 12 éven át volt takarékpénztári titkári állásomban nyert bő tapasztalatok, valamint előkelő bankok képvisellete alapján:

1. Jelzálog és hosszú törlesztéses kölcsönöket (melyekben a tőke és kamat is bennfoglaltatik); 10—50 évre a lehető legrövidebb idő alatt és legalacsonyabb kamatláb mellett minden előzetes díj és költség nélkül folyósítatok;

2. régebbi tartozásokat olcsóbb kamatu kölcsönökkel cserélek fel;

3. köztisztviselőknek, katonatiszteknek, állami, megyei és városi hivatalnokoknak csekély heti részletekben törlesztendő 10—15 éves személyhitelt eszközölök ki.

Mindentéle kölcsön ügyletben szívesen állok rendelkezésre és minden díjazás nélkül szolgálok felvilágosítással, utbaigazítással délelőtt 9—12-ig. d. u. 3—6-ig.

Tisztelettel

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár.

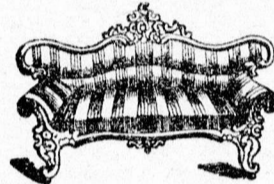
Telefon szám 424. 930.

A butorvásárlók figyelmébe.

Olesó

bútor

gyári árban, kezeség mellett

háló-, ebédlő-, szalon- és úri-szoba berendezések, valamint az egyes butordarabok a

Magyar Műbutorgyár

részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő u. elején.

Ipari és kereskedelmi vezető:

PORJESZ HERMAN.

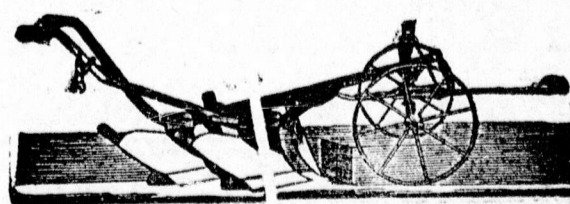
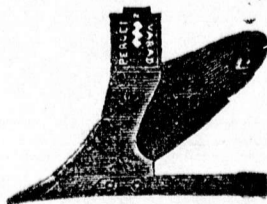
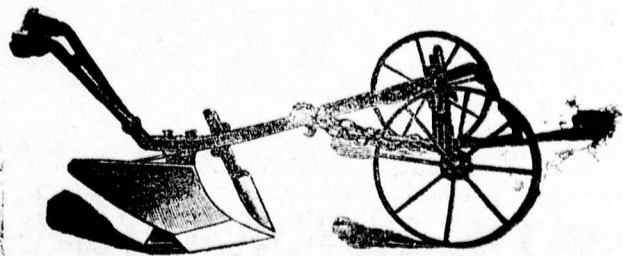
Teljes lakás-, szálloda- és kávéház-berendezések műipari vállalata. — Kivánatra tervek és költségvetések.

Telefon 421 szám.

Globus
tisztító kivonat

PERGE és ROZSLAY gazdasági gép- és ekegyára

utóda

Gyár: Lukács György-u.

Nagyváradon.

Raktár: Nagyvásár-tér.

Mindennemű talajviszonyoknak megfelelő ekéket és egyéb talaj-

művelő eszközöket készít a legjobb minőségben.

Telefon 417.

Az „Első nagyvárad

Telefon 417.

csizma- és czipőgyár

A székesfővárosi m. kir. államrendőrség szerződéses szállítói

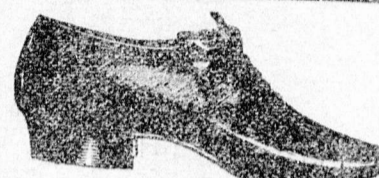
Moskovits Farkas és Tsa

ezég, mely 370 alkalmazottal és munkást foglal-
koztat és a legfinomabb lábbelieket *kizárólag*
kézimunkával készítetteti.

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. számú saját házában (volt rendőrségi épület) levő

kicsinybeni eladási üzletében férfi, női, fiu és gyermek-
czipőket, vizmentes csizmákat eredeti gyári árban árusít és
minden pár lábbelire a szabott gyári ár rá van plombálva.

Kitünő anyag.

Tartós munka.

Legjobb szabás!

Kényelmes viselet!

Legdivatosabb fazon!

Gőzcséplőkészletek 2¹/₂ től 12 lóerőig, benzinmotorok, SZALMAPRÉSEK gőzhajtásra, aratógépek és egyéb mezőgazdasági gépek

legujabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A magyar kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél Budapest V., Váci-körút 32.

Árjegyzéket és költségvetést ingyen és bérmentve küldünk. — Kerületi képviselő: SPITZER EDE Nagytúr

Preis Mihály és Fia csődtömegétől

megvásárolt

BUTOROK

a mai naptól kezdve mélyen leszállított árban lesznek elárusítva
Nagyváradon, Nagy Sándor-utcza 4. szám, volt Eleméry-házban.

AMERIKAI ÁRUHÁZ

kézmű és női divatáruraktár Nagyvárad, Olaszi, Fő-utcza, Bazár épület.

Az összes FARSANGI CZIKKEK megérkeztek.

Gyönyörű GASSÉK, FLITTEREK és diszitési hozzávalók
óriási választékban kaphatók a mindenkit meglepő olcsó áron.

— Az Amerikai Áruház árai utólérhetetlenek —